

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет природничих наук

Кафедра педагогіки та освітнього менеджменту
імені Богдана Ступарика

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПЕДАГОГІКА**

Освітня програма «Середня освіта (хімія)»

Спеціальність 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “27” серпня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Педагогіка
Викладач	Кіндратюк Богдан Дмитрович
Контактні телефони викладача	0673422165; 0666792572
E-mail викладача	bohkind@ukr.net
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	Один семестр, 6,0 кредитів, загальна кількість годин: 180 (60 – аудиторна робота (30 лекцій, 30 практичних), 120 – самостійна робота.
Покликання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	10

2. Анотація до навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни є суть навчально-виховного процесу як взаємозв'язаної діяльності його суб'єктів (педагогів і їхніх вихованців), його компоненти (закономірності й принципи, зміст, методи й форми, результати); виховання як провідний чинник розвитку особистості, педагогічні умови її розвою, налагодження професійно-педагогічного самовдосконалення майбутніх учителів, розвиток їхньої творчої особистості.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є засвоєння знань про теоретичні основи сучасної педагогічної науки, а також умінь, які необхідні для ефективної організації навчання і виховання здобувачів базової освіти в умовах сучасного суспільства. Створити підґрунтя педагогічного мислення майбутніх учителів, розвину здібності до осмислення педагогічної дійсності, уміння приймати найбільш ефективні рішення у відповідності з педагогічними закономірностями, принципами виховання та навчання.

Основними цілями вивчення дисципліни є опанування відомостей про теоретичні основи сучасної педагогічної науки, а також умінь, які необхідні для ефективної організації цілісного педагогічного процесу здобувачів повної базової освіти в умовах сучасного суспільства; створення підґрунтя педагогічного мислення майбутніх учителів, розвину здібності до осмислення педагогічної дійсності, уміння приймати найбільш ефективні рішення у відповідності з педагогічними закономірностями, принципами виховання та навчання.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен знати:

- основні педагогічні поняття;

- основні положення сучасних педагогічних теорій, які ґрунтуються на особистісно-орієнтованому розвивальному підході;
- методологічні основи процесу виховання та навчання, їхню сутність;
- наукові методи діагностики вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти;
- зміст, методи й форми навчання, активізації пізнавальної діяльності особистості;
- педагогічні основи формування та управління розвитком учнівського колективу;
- функціонування освітньої системи в Україні.

У підсумку вивчення курсу педагогіка здобувачі вищої освіти повинні вміти:

- проводити навчально-виховну роботу зі здобувачами базової освіти у відповідності до основних педагогічних закономірностей і принципів;
- планувати педагогічну діяльність, ставити мету і задачі, намічати близькі, середні і віддалені перспективи;
- застосовувати в практичній діяльності основні форми організації виховання і навчання здобувачів базової освіти й позашкільних навчально-виховних закладів;
- використовувати в практичній роботі методи й засоби виховання та навчання, обираючи оптимальне співвідношення для конкретних ситуацій;
- ефективно керувати діяльністю та спілкуванням здобувачів базової освіти в колективі на уроках і позакласних виховних заходів;
- організувати колектив вихованців на виконання певних задач, аналізувати педагогічні ситуації, результати виховання і навчання, вивчати школярів і їхні колективи, виявляти причини відставання у навчанні, недоліки проведення та намічати ефективні засоби стосовно їхнього подолання;
- займатися самоосвітою, використовувати у практичній діяльності досягнення педагогічної науки і передового педагогічного досвіду, проводити доступні наукові дослідження, проявляти творчий підхід до справи, не допускаючи формалізму й шаблону в педагогічній діяльності;
- ефективно виконувати функції класного керівника, організувати позакласну й позашкільну роботу зі здобувачами освіти, а також роботу з батьками, громадськими організаціями, органами учнівського самоврядування.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати проблеми, задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері освітніх, педагогічних наук.

Загальні компетентності

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК6. Здатність виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.

ЗК7.Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК8.Здатність діяти соціально відповідально й свідомо.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)

СК3.Здатність урахувати різноманітність, індивідуальні особливості студентів у плануванні та реалізації освітнього процесу в закладі освіти.

СК5.Здатність розробляти і реалізовувати нові освітні інструменти, проекти та інтегрувати їх в освітнє середовище закладу освіти.

СК6.Здатність управляти стратегічним розвитком команди в педагогічній, науково-педагогічній та науковій діяльності.

СК8.Здатність інтегрувати знання у сфері освіти/педагогіки та розв'язувати складні задачі у мультидисциплінарних і міждисциплінарних контекстах.

СК9.Здатність до використання сучасних інформаційно-комунікаційних і цифрових технологій у освітній та дослідницькій діяльності.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	30
практичні заняття	30
самостійна робота	120

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний
5-й	014.06 Середня освіта (хімія)	3-й	Нормативний

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	практичні заняття	сам. роб
Тема 1. Педагогіка як наука, її зв'язок із практикою. Сучасні проблеми освіти в Україні.	2	2	8
Тема 2. Мета, завдання та зміст виховання нинішніх	2	2	8

здобувачів базової освіти. Кодекс цінностей сучасного українського виховання.			
Тема 3. Закономірності, принципи виховання.	2	2	8
Тема 4. Методи та форми виховання в українській національній школі.	2	2	8
Тема 5. Формування основ екологічної, тілесно(фізично)-оздоровчої та господарсько-трудової культури учнів.	2	2	8
Тема 6. Функції, напрями і форми роботи класного керівника.	2	2	8
Тема 7. Суть процесу навчання в загальноосвітньому навчальному закладі.	2	2	8
Тема 8. Закономірності, принципи й правила навчання.	2	2	8
Тема 9. Зміст освіти в українському загальноосвітньому навчальному закладі.	2	2	8
Тема 10. Методи та засоби навчання в загальноосвітньому навчальному закладі	2	2	8
Тема 11. Формування в здобувачів базової освіти мотивації до навчання. Її джерела та шляхи.	2	2	8
Тема 12. Види та сучасні концепції навчання.	2	2	8
Тема 13. Форми організації навчального процесу в ЗНЗ.	2	2	8
Тема 14. Урок – основна форма організації навчання.	2	2	8
Тема 15. Школознавство. Основи управління закладами освіти. Принципи управління ЗНЗ. Методична робота вчителя – запорука його професійно-педагогічного самовдосконалення	2	2	8
ЗАГ.:	30	30	120

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Перших 50 балів здобувачі вищої освіти отримують за роботу на практичних заняттях (де 30 балів можна одержати за результатами навчально-освітньої діяльності, 6 балів за виконані 3 письмові роботи й 14 балів – підчас усного опитування за підсумками самостійної роботи); інших 50 балів студенти отримують після підсумкового дистанційного
---	---

	тестування.
Вимоги до письмових робіт	До кожного практичного заняття від руки здобувачі освіти готують опорні конспекти питань, що розглядаються (орієнтовним взірцем можуть бути таблиці з посібника П. Щербаня). Оцінюється кореляція поставлених завдань, теоретичної та практичної значимості й зроблених висновків.
Семінарські заняття	Не передбачені
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконані завдання, особливо тими здобувачами освіти, які пропустили заняття
Підсумковий контроль	Екзамен у формі дистанційного тестування

7. Політика навчальної дисципліни

Звертається особлива увага на відвідування студентами занять, адже присутність на ньому запорука інтелектуального, духовного, морально-естетичного розвитку (за це здобувач освіти отримує перших 50 балів), підготовку запропонованих завдань самостійної роботи, участь у конкурсі «Найкраще запитання до викладача» на кожному занятті, творчий підхід до вирішення проблемних ситуацій, уміння застосовувати теоретичні знання при накресленні (моделюванні) шляхів розв'язання таких ситуацій, активна участь у мікрвикладаннях (ділових іграх), де передусім оцінюється вміння активізувати навчально-пізнавальну діяльність учасників педагогічної гри, зокрема шляхом постановки проблемних запитань до виконавців тих чи інших ролей.

Письмові роботи: виконуються від руки.

Академічна доброчесність: Дотримання її правил – основа порядності та запорука зростання творчої особистості. Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника.

Відвідування занять обов'язкове

Неформальна освіта: Вона спрямована на задоволення особистих пізнавальних потреб, інтересів.

8. Рекомендована література

1. Антологія педагогічної думки Східної Галичини та українського зарубіжжя ХХ століття: навч. посіб. / Т. Завгородня, З. Нагачевська, Н. Салига та ін. Івано-Франківськ : Видавництво "Плай", 2008. 480 с.
2. Бобровський М., Горбачов С., Заплотинська О., Ліннік О. Рекомендації до побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі загальної середньої освіти. [Абетка директора школи]. 2-ге вид., пер. і доп. Київ, Держ. служба якості освіти, 2021. 350с
3. Конституція України / Держ. управл. освітою в Україні: тенденції і законодав. Київ, 2005.
4. Закон України «Про освіту» / Державне управління освітою в Україні: тенденції і законодавство. Київ, 2005.

5. Закон України «Про загальну середню освіту / Державне управління освітою в Україні: тенденції і законодавство. Київ, 2005.
  6. Національна доктрина розвитку освіти України у XXI столітті / Державне управління освітою в Україні: тенденції і законодавство. Київ, 2005.
  7. Закон України «Про позашкільну освіту» / Державне управління освітою в Україні: тенденції і законодавство. Київ, 2005.
  7. Вишневецький О. Теоретичні основи національного виховання: у 2 т. Дрогобич : «Коло», 2005.
  8. Головченко Г. Тенденції розвитку медіаосвіти в Канаді. Педагогіка і психологія: вісник НАПН України. Київ, 2019. № 1. С. 77–86.
  9. Гончаренко С. Український педагогічний словник. Київ : Либідь, 1997. 376 с.
  10. Гуманістична психологія: Антологія / навч. посіб. для студ. вищих навч. закладів. Київ : Пульсари, 2001. Т. 1: Гуманістичні підходи в західній психології ХХ століття. 252 с.
  11. Завгородня Т. Розвиток дидактичної думки в Галичині у 20-30-і роки ХХ ст. Обрії. 1998. № 1. С. 8–12.
  12. Енциклопедія освіти / АПН України ; гол. ред В. Кремень. Київ: Юрінком Інтер, 2021. 1144 с.
  13. Зязюн І., Сагач Г. Краса педагогічної дії: навч. посіб. для вчителів, аспірантів, студентів середніх і вищ. навч. заклад. Київ: Українсько-фінський інститут менеджменту і бізнесу, 1997. 214 с.
  14. Неперервна професійна освіта: проблеми, пошуки, перспективи: монографія / ред. Іван Зязюн. Київ : Вид-во “Віпол”, 2000. 635 с.
  15. Олексюк О. Формування духовного потенціалу студентської молоді. Київ : КДІКК. 1996. 253 с.
  16. Опалюк Т. Дидактико-методичні матеріали для написання соціально-педагогічного есе. Педагогіка і психологія: вісник НАПН України. Київ, 2018. № 3. С. 77–84.
  17. Освітній процес в умовах воєнного стану в Україні : матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації, 3 травня – 13 червня 2022 року. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. 504 с.
  18. Світ педагогіки Східної Галичини й українського зарубіжжя ХХ століття: ідеї, афоризми, висловлювання : навч. посіб. / укладачі Т. Завгородня, Л. Прокопів, І. Стражнікова, Івано-Франківськ : Видавець Третяк І.Я., 2010. 212 с.
  19. Скульський Р. Підготовка майбутніх учителів до педагогічної творчості : монографія. Київ : Вища шк., 1992. 135 с.
  20. Сухомлинський В. Вибрані твори: в 5-ти т. Київ : Рад. школа, 1978. Т. 1. Проблеми виховання всебічно розвиненої особистості. Духовний світ школяра. Т. 2.
  21. Струманський О. Народно-побутові уявлення українців про становлення і розвиток особистості. Рідна школа. Київ, 1994. №9.
  22. Фіцула М. Педагогіка. Тернопіль: Богдан, 2017. 354 с.
  27. Щербань П. Прикладна педагогіка : навч.-метод. посіб. Київ : Вища шк., 2002. 215 с.
- Електронні ресурси
1. pidruchniki.ws/pedagogika
  2. readbookz.com/books
  3. pedagogika.ucoz.ua
  4. ukrkniga.org.ua
  5. www.refine.org.ua
  6. Studentam.net.ua,
- а також відд Б. Кіндратюка, О. Рудницької, викладачів кафедри педагогіки та освітнього менеджменту ім. Б. Ступарика, ін.

Викладач: Б. Кіндратюк, професор кафедри педагогіки та освітнього менеджменту ім. Б. Ступарика